

L'Ullar

Figaró-Montmany

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Montmany
Emplaçament Mas Ullà s/n. Sant Pau de Montmany

Coordenades:

Latitud: 41.71272
Longitud: 2.24687
UTM Est (X): 437348
UTM Nord (Y): 4618155

Classificació

Número de fitxa 08134-22
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Contemporani Popular
Segle XII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Número inventari IPAC:29138
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 001800DG31H048
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dl., 31/01/2005 - 00:00

Descripció

Conjunt d'edificacions que conformen un gran mas i un seguit d'estructures annexes conegudes com el mas Ullar, Uià o Ullà. Aquest grup presenta una planta rectangular orientada d'est a oest formada per l'annexió de tres cossos edificats. Edifici aïllat amb un cos de planta complexa i dos cossos rectangulars que segueixen una estructura de planta baixa, primer pis i golfes. El mas original presenta una planta quadrada, amb diverses portes d'accés a les dues bandes i antics finestrals gòtics. La façana principal està orientada a migdia i ponent. Portal adovellat coronat per una finestra amb arc conopial lobulat. La coberta és a doble vessant i de teula aràbiga, amb el carener horitzontal a la façana i l'estructura es troba organitzada en planta baixa, primer pis i golfes. A la cara nord s'hi obren dues portes de punt rodó amb llinda de pedra ben treballada; també una balconada i dos finestrals, amb un arrebossat. Adossat un altre cos cobert amb teulada a doble vessant i grans obertures d'arc de mig punt a la planta baixa i golfes. Només es deuria habitar la planta noble que té grans obertures i terrasses; així com una galeria a migdia. Aquest espai actualment encara és habitat, tot i que ja no funciona com a masia. Tota l'estructura presenta un acabat arrebossat, amb elements ornamentals de caire molt simple a la zona de les obertures, tant de portes com de finestres a base de marcar les llindes i els brancals amb una franja pintada en blanc. El següent cos adossat sembla de factura més moderna, està format per diverses dependències, amb obertures de punt rodó en obra i una balconada. Les altres estructures es troben isolades i corresponen a antics annexes ramaders de planta rectangular i allargada, el basament dels quals és en pedra lligada amb morter de calç rematat per murs i coberta de maons.

Observacions:

Situada sobre un turó al bell mig del sot de Montmany, es troba en bon estat de conservació i està habitada. És, junt amb la parròquia de Montmany, l'altre punt de referència dels Sots Feréstecs.

Història

Casal habitat documentat ja a l'any 1251, l'antiga masia de l'Ullar (Uià segons la fonètica de la zona) va ser habitada per la família Ullar fins a principis del segle XX, quan va haver-hi un plet entre familiars i acabà en mans de Salvador Font i els seus causahavents. Consta al fogatge de 1553 on apareix documentat Salvador Ullar però no consta en el fogatge anterior de 1497. La casa presenta diferents etapes constructives difícils de precisar però sembla ser que un cos és més antic que el cos de les galeries. Es conserva documentació escrita des de la baixa edat mitjana. L'edifici actual, però, és una construcció amb grans reformes efectuades al segle XVIII; no s'observen restes d'un edifici més antic. L'Ullà és probablement una de les cases amb més història de Figaró-Montmany, ja que és un dels masos que ha tingut més domini sobre el poble. La vall de Montmany va ser habitada per grans masos que actuaven com a centres econòmics de caràcter autàrquic, aquest és el cas de l'Ullà, can Oliveres, el Prat, etc. Si tenim en compte que l'Ullà es troba molt a prop de l'església de Sant Pau, podríem pensar que en època tardo-romana hi hagués en el lloc un petit hàbitat humà, documentat a la zona amb el jaciment dels Sots Feréstecs. Al 1883 Francesc Maspons i Labrós fent referència a l'Ullar deia que fou per causa de passar per allà el camí de Bertí "que sos amos hagin tingut que sufrir en eixos últims temps de guerra disgustos terribles, doncs, degut a dita circumstància i al caràcter franc i agradós de aquells, no passava partida de carlins o comuna de tropa que no anés a raure en ella, ocasionant-los-hi vexacions continues i perill imminent de port, pus més de quatre vegades sentiren xiular les bales per damunt sa teulada".

Bibliografia

Fitxa IPAC: Carme Comas Suriñach 7/1987. Arxiu Cuspinera, AHUAD. OLIVER, J. 2000. Història de Figaró-Montmany. Vol. 1: Figaró abans de ser-ho, Ajuntament de Figaró-Montmany.

